

27.64x25.43	31	5	עמוד	עסקים	מעריב - עסקים	23/04/2012	31750315-5
אורי גולדמן עורך די - 165180							

מיליארד דולר ברחו, וזו רק ההתחלה

בתוך חודשים אחדים זרמו מהבנקים הישראליים לחו"ל מיליארד דולר של אזרחים אמריקאים שהשתמשו בישראל כמקלט מס. אובדן הריבית והעמלות ישתקף בדוחות הבנקים

« מורן רייכמן »

05

26.47x32.95	32	5	עמוד	מערב - עסקים	23/04/2012	31750334-6
אורי גולדמן עורך די - 165180						

מיליארדי דולרים בדרך החוצה

בחודשים האחרונים משכו לקוחות אמריקאים יותר ממיליארד דולר מהבנקים בישראל • הרקע: כניסתו הקרובה לתוקף של חוק שיחייב את הבנקים בעולם לחשוף לקוחות אמריקאים לרשויות בארה"ב

גייטנר. קידם את החוק (צילום: בלומברג)

הגדולה ביותר בתחום, מעלה שהגידול בפיקדונות הדולריים היה זניח. סך כל הפיקדונות ב־3 הבנקים גדל ב־2011 מ־621 ל־689 מיליארד שקל – גידול של 10.9%. בכחינת החלק הדולרי (בתרגום לשקלים) מתוך פיקדונות אלה עולה כי התרחש גידול מ־169 ל־184 מיליארד שקל – גידול של 8.9%. אך מנטרול ההשפעה של עליית שער הדולר ב־7.6% ב־2011 עולה כי הפיקדונות הדולריים ב־3 הבנקים צמחו בשיעור מזערי של 1.3% בלבד. אף שאין נתונים על הפקדות מול משיכות של דולרים, ניתן להניח שהגידול הוניח התרחש הודות למשיכות משמעותיות של דולרים מהבנקים הישראליים.

באופן טבעי, משיכה משמעותית של פיקדונות מצד הלקוחות פוגעת בפעילות העסקית של הבנקים. במקרה כזה, מר"ווח האשראי של הבנקים נשחק", מסביר מאיר פלייטר, אנליסט הפיננסים בדרש ברוקראז'. לדבריו, פיקדונות הציבור הם מקור האשראי הוול ביותר בשוק. "לבנקים יהיה מספיק אשראי לתת, אבל יכול להיות שבמקום לגייס כסף באמצעות פיקדונות בריבית של 0.5%–1%, הם יידרשו לגייס את הכסף בהנפקות אג"ח בריבית שנועה כיום סביב 3.5%".

הבנקים שהוזכרו בכתבה לא התייחסו ישירות לעניין משיכת הדולרים, ועיקר תגובתם היה כי הם נערכים בימים אלה ליישום הוראות FATCA. שלא לציטוט, גורם באחד הבנקים הגדולים הודה כי בעקבות ייעוץ משפטי של עורך דין אמריקאי פועל הבנק להחתים את לקוחותיו האמריקאים על מסמכים נדרשים כהתאם לתקנות לקוחות שמסרבים לחתום על המסמכים מתבקשים לסגור את חשבונותיהם בבנק ולהוציא את כספם. מבנק ישראל נמסד כי "הוראות FATCA אינן סופיות. מדובר בחקיקה מורכבת, אשר מעבר לאי-הודאות לגבי מתכונתה הסופית דורשת מעורבות ותיאום של גופים רבים. ❊

הפיקדונות הדולריים בבנקים הישראליים* (במיליארדי שקלים)

*נתונים מצרפיים של בנק הפועלים, של לאומי ושל דיסקונט מתוך דוחות 2011

גידול	2011	2010	סך פיקדונות הציבור
▲ 10.9%	689.2	621.56	מתוך זה: סך הפיקדונות הדולריים (בהמרה למיליארדי שקלים)
▲ 8.9%	183.9	168	סך הפיקדונות הדולריים ב־2011 בנטרול עליית שער הדולר
▲ 1.3%	171.1	—	

מאשר את הדברים. "הבנקים הישראליים כבר עושים שרירים ללקוחות אמריקאים", הוא אומר. "למי שלא מתחיל את תהליך הגילוי בהתאם לחוק אומרים 'תודה רבה, קח את הכסף שלך'". לדבריו, הוא מכיר יהודי אמריקאי שנדרש להוציא 4 מיליון דולר מאחד הבנקים הגדולים בשבוע שעבר. "אנחנו מוצאים דרכים חוקיות להשאיר את הכסף בבנקים הישראליים, אבל מדובר בפתרונות יקרים מאוד". לדבריו גולדמן, לבנקים אין ברירה: כל הגופים הפיננסיים בישראל ובעולם – בנקים, חברות ביטוח, בתי השקעות ועוד – יידרשו לחתום על הסכמים עם רשות המס האמריקאית. מי שלא יחתום צפוי להשליך את כולו למחור. "גם מי שמחליט לדרוש על הכל לרשויות בארה"ב, צפויים לו חיים לא פשוטים", אומר גולדמן. "מדובר בהררי מסמכים וטפסים, ויש לקוחות שרק מסיבה זו מוותרים על הגילוי ומחפשים דרכים אחרות".

קיפאון בפיקדונות הדולריים

אף שהנושא צבר תאוצה בחודשים האחרונים, אפשר לראות סימנים ליציאת דור חדש מהבנקים בדוחות השנתיים ל־2011. בחינת דוחותיהם של הפועלים, של לאומי ושל דיסקונט, 3 הבנקים בעלי הפעילות

רבת הבנקאית. "בארץ מחכים לראות את ההתפתחויות באירופה ואת ההפתחויות בארה"ב, שם הרשויות עדיין מבצעות שינויים והתאמות בחקיקה". מי שלא ממתנינים להתפתחויות הם אזרחי ארה"ב, שמוציאים סכומים גדולים של כסף מהבנקים בישראל. "זה סוד קטן מאוד שיהורים עשירים השתמשו בבנקים בישראל כמקלט מס מאז ומעולם", המשיך רואה החשבון הבכיר. "עכשיו הם מחפשים פתרונות יצירתיים כדי להסתיר את הכסף מהרשויות – רוכשים נדל"ן בארץ ובחול, מלווים לבני משפחה שאינם אמריקאים ופותחים חשבונות בחו"ל באמצעות דרכון שאינו אמריקאי".

לדבריו, חלק גדול מהכסף עובר למדינות אסיה, שם רמת שיתוף הפעולה עם ממשלת ארה"ב נמוכה יותר, וסינגפור היא יעד מועדף מבחינה זו. להערכתו, הסיבה העיקרית ליציבות מחירי הנדל"ן בישראל בשנה האחרונה היא הדולרים שזורמים החוצה מהבנקים ומגיעים בחלקם לשוק הנדל"ן, לפלח השוק של דירות שטוחה מחיריהן 300 אלף דולר עד מיליון דולר. "מובן שיש רבים שהשלימו עם הצורך לדווח – ובהנחה שהם גרים בארה"ב הם מעדיפים להעביר אותו לשם ולדווח לרשויות", אומר הגורם. עו"ד אורי גולדמן, שעוסק רבות בנושא,

מאת מוון ויינמן

"כמו עכברים מספינה טובעת, לקוחות אמריקאים לוקחים את הדולרים שלהם ומעבירים אותם לכל מקום, העיקר לא להשאיר אותם בבנקים הישראליים" – כך חושף רו"ח בכיר שמטפל בלקוחות אמריקאים רבים. להערכתו, בחודשים האחרונים בלבד יצאו מהבנקים בישראל פיקדונות בסך יותר ממיליארד דולר. "זו רק ההתחלה", טוען האיש.

הרקע הוא חוק Foreign FATCA (Account Tax Compliance Act) של ממשלת ארה"ב שייכנס לתוקף בתחילת 2013. מטרת החוק, ששר האוצר האמריקאי טים גייטנר קידם באופן אקטיבי, היא להעמיק את גביית המס של ממשלת ארה"ב מאזרחיה, בין שהם חיים מחוץ לארה"ב ובין שרק מחזיקים חשבונות בנק במדינות אחרות. החוק החדש מעורר חששות כבדים בקרב אזרחי ארה"ב וגם בקרב מוסדות פיננסיים מסביב לעולם, שאינם יודעים כיצד להתמודד עם החקיקה פחות מ־8 חודשים לפני כניסת השלב הראשון לתוקף. מתגובות הבנקים וגם מתגובת בנק ישראל עולה שהמבוכה גדולה.

"לא יודעים אין לאכול את זה"

"הבנקים בעולם לא יודעים איך לאכול את הדבר הזה", אמר לעסקים גורם במע-

עו"ד אורי גולדמן: "הבנקים הישראליים עושים שרירים ללקוחות אמריקאים. למי שלא מתחיל את תהליך הגילוי אומרים 'תודה רבה, קח את הכסף שלך'"

